

FORLAGIÐ

Alltaf opið á www.forlagid.is

ÞRIÐJUDAGUR 12. júlí 2022

Kvöldgöngur eru haldnar í sumar.

AÐSEND/HILDUR INGA BJÖRNSDÓTTIR

Minnismerki kvenna skoðuð

starri@frettabladid.is

Næsta fimmtudag munu Guðmunda Rós Guðrúnardóttir sagnfræðingur og Sigríður Melrós Ólafsdóttir verkefnastjóri leiða göngu um minnismerki nafngreindra kvenna í Reykjavík. Gangan er hluti af viðburðaröð sem nefnist Kvöldgöngur en það eru Borgarbókasafn Reykjavíkur, Borgarsögusafn Reykjavíkur, Listasafn Reykjavíkur og Bókmenntaborgin sem standa fyrir henni. Göngurnar fara fram á fimmtudagskvöldum yfir sumar mánuðina.

Eru stytur úrelt fyrirbæri?

Guðmunda og Sigríður munu leiða hópinn milli stytta, fjalla um þær og konurnar ásamt því að velja upp þeirri spurningu hvort stytur og minnismerki um nafngreinda einstaklinga séu úrelt fyrirbæri.

Næsta kvöldganga fer fram fimmtudaginn 21. júlí þar sem Becky Fortsythe, verkefnastjóri hjá Listasafni Reykjavíkur, verður með leiðsögn á ensku um listaverk og minnisvarða í miðbæ Reykjavíkur.

Gangan á fimmtudag byrjar við Listasafn Reykjavíkur sem staðsett er í Tryggvagötu 17, 101 Reykjavík, og hefst klukkan 20. Ekkert kostar í kvöldgönguna sem tekur um eina og hálf klukkustund.

Nánari upplýsinga má finna á Facebook (Kvöldgöngur).

Viima Lampinen segir að það hafi verið mistök hjá Sundsambandi Íslands að styðja nýjar reglur sem banna trans konum að keppa í kvennaflokki á heimsmeistaramótum en að það sé hægt að leiðrétta mistökin og Trans Ísland vilji vinna með sambandinu.

FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR AR

Sorglegt að ekki hafi verið leitað til sérfræðinga í málefnum

Sundsamband Íslands hefur mætt gagnrýni fyrir að styðja reglur sem banna trans konum að keppa í kvennaflokki á heimsmeistaramótum. Formaður Trans Ísland segir ákvörðunina mistök byggð á þekkingarleysi og að það hefði átt að hafa samráð við trans fólk. **2**

BÄSTA I TEST
Bäst-i-Test #2022

Fæst í Apóteku, Hagkaup, Fríhöfninni og víðar | nánar á evy.is og celsus.is

Í síðasta mánuði samþykkti Alþjóðasundsambandið nýjar reglur sem banna trans konum að keppa í kvennaflokki á heimsmeistaramótum í sundgreinum. Sundsamband Íslands (SSÍ) kaus með þessum nýju reglum og sú ákvörðun hefur verið fordæmd af fjölda íslenskra samtaka sem starfa í þágu réttinda kvenna og hinsegin fólks.

Í sameiginlegri yfirlýsingu segja þessir hópar að ákvörðunin „byggir á mismunun og útilokun á trans fólki“ og hún hafi ekki verið byggð á bestu upplýsingum. Í yfirlýsingu unni er gerð krafa um að SSÍ dragi atkvæði sitt til baka en ef það sé ekki hægt gefi það út opinbera yfirlýsingu þar sem það segist ekki geta staðið með atkvæði sínu og biðji trans fólk afsökunar, að SSÍ tali fyrir inngilding og mannréttindum á vettvangi íþróttanefnda sem það er aðili að og að Íþróttasamband Íslands fordæmi afstöðu SSÍ og taki opinberlega afstöðu með réttindum trans fólks. Hóparnir hvetja einnig öll íþróttabandalög og -félög til að tala gegn útilokun trans fólks frá þátttöku í íþróttum.

Fyrir helgi svaraði Sundsamband Íslands þessari gagnrýni á þann veg í samtali við RÚV að það stæði við atkvæði sitt og að ákvörðunin byggði á umfangsmikilli rannsóknarvinnu, en að sambandið væri tilbúið að breyta atkvæði sínu að vel ígrunduðu máli.

Hefðu átt að hafa samráð

„SSÍ tók þessa ákvörðun, sem varðar trans fólk á Íslandi, án þess að hafa samráð við samtökin Trans Ísland eða annað trans fólk á Íslandi. Það voru mistök,“ segir Viima Lampinen, formaður Trans Ísland. „Ég get auðvitað ekki talað fyrir hönd Alþjóðasundsambandsins, en ef ég leyfi mér að geta mér til um ástæðurnar fyrir þessari ákvörðun verð ég að tala um viðhorf mín til afreksíþróttar og hvers vegna umræðan um trans konur er svo áberandi um þessar mundir.“

Umræðan um trans fólk, sérstaklega trans konur, er áberandi um allan heim og hún á rætur að rekja til vestrænna viðhorfa. Trans fólk hefur alltaf verið til og það hefur alltaf verið endalaus fjölbreytni meðal mannfólks og í líkömum og hormónum fólks, bæði sýnileg og ósýnileg,“ segir Viima.

„Það eru engar endanlegar skilgreiningar á því hvað nákvæmlega karlmaður eða kvenmaður eru, breytileikinn er svo mikill að vísindin geta ekki gefið tæmandi svar. En samkvæmt vestrænum viðhorfum eru bara tveir flokkar, konur og karlar, og í íþróttum er þessi skilgreining mjög afgerandi. Þess vegna verða auðveldlega til alls kyns rökræður um kyn og kyngervi í íþróttum sem byggja ekki á líffræði, heldur þessum hugmyndum um að skipta fólki í tvo flokka. Sú skipting á hins vegar ekki rétt á sér þegar líffræðin er skoðuð nánar.“

Mér finnst Alþjóðasundsambandið hafa farið fram úr sér og ég held að þetta fólk hafi ekki skilið almennilega hvað þau voru að gera,“ segir Viima. „Það hryggir mig líka mjög að það hafi ekki verið leitað til okkar sem höfum sérþekkingu á málefnum áður en þessi ákvörðun var tekin.“

Mistök byggð á þekkingarleysi

„Ég held að ástæðan fyrir því að það var mjög mikill stuðningur við þessa ákvörðun hjá Alþjóðasundsambandinu sé sú að það var leitast eftir að fá þennan stuðning

Oddur Freyr Þorsteinsson
oddurfreyr
@frettabladid.is

Viima segir að það sé hryggilegt að það hafi ekki verið leitað til þeirra sem hafa sérþekkingu á málefnum trans fólks áður en ákvörðunin var tekin.

FRÉTTABLAÐIÐ/
SIGTRYGGUR ARI

en það heyrðist hins vegar ekkert frá trans og hinsegin fólki vegna þess að það vissi ekki af atkvæðagreiðslunni. Annars hefðum við látið í okkur heyra,“ segir Viima. „Það er sterk hreyfing sem vinnur gegn réttindum kvenna, eins og sést til dæmis á nýsamþykktum lagabreytingum gegn þungunarrofi í Bandaríkjunum og víða er kvenréttindum ógnað.“

Þar sem ekki næst að setja reglur um konur og takmarka réttindi og völd þeirra er oft sótt gegn alls kyns minnihlutahópum, sérstaklega trans konum, sem verða auðveld skotmörk,“ segir Viima. „Þegar viðhorf eru almennt andsnúin trans fólki þarf ekki mikið til að sannfæra fólk um svona bann, þrátt fyrir að það gangi gegn vísindunum. Óupplýst og afvegaleitt fólk sem er að reyna að gera hið rétta getur auðveldlega gert mistök og það er það sem ég tel hafa gerst hér.“

Viima óttast að bann gegn trans konum í sundi sé bara byrjunin.

„Einhvers staðar byrjar þetta og við höfum mótmælt þessu sterklega því þetta getur orðið fyrirmynd fyrir aðrar íþróttir,“ segir hán. „Upp á síðkastið hefur trans og kynsegin fólk orðið sýnilegra og mætt meiri skilningi, en um leið hefur orðið meira bakslag og transfóbía hefur orðið sýnilegri og að mínu mati er þetta bara ein birtingarmynd hennar.“

Bannið nær til trans kvenna, en ekki trans karla. Viima segir að skýringin á því sé tvíþætt.

„Annars vegar snýst þetta um þennan vilja til að ráða yfir líkömum kvenna og hins vegar þá transfóbisku hugsun að trans konur séu ekki konur, heldur karlar í kjólum. Þessari hugsun virðist erfitt að útrýma úr samfélaginu,“ segir hán. „Afleiðingin er að trans konur eru afmennskadar, þeim er neitað um réttindi og lífi þeirra er ógnað, því

Við teljum þessa ákvörðun hafa verið mistök, en öll gerum við mistök og það er hægt að bæta upp fyrir þau. Við ætlum ekki að gefa eftir fyrr en sambandið hefur dregið atkvæði sitt til baka. Þegar það hefur gerst viljum við endilega starfa með SSÍ.

Viima Lampinen

þær verða fyrir mjög miklu líkamlegu og andlegu ofbeldi, útskúfun og mismunun.“

Breytileikinn gríðarlega mikill

Margir telja að bannið sé sanngjarnt og trans konur hljóti einfaldlega að hafa ákveðna yfirburði í íþróttum þar sem þær hafi fæðst í karlmannslíkama og séu því stærri og sterkari. Viima segir að þetta sé einfaldlega rangt.

„Þetta er byggt á staðalímynd. Trans konur hafa til að mynda almennt minna testósterón en sískynja konur og það er ótrúlegur breytileiki innan kynjanna. Ég skoðaði til dæmis tölfræði fyrir keppendur á Ólympíuleikunum 2016 og þar var minnsta konan sem keppti 133 cm á hæð á meðan sú hávaxnasta var yfir tveir metrar. Breytileikinn er svona mikill,“ segir hán. „Það er fjaránlegt að segja að trans konur séu alltaf

að fara að hafa yfirburði í öllum íþróttum. Þetta snýst bara um að setja reglur fyrir konur, andúð á trans konum og að vilja ekki sjá þær ná árangri.“

Ef við skoðum líka afreksíþróttamenn eins og Ian Thorpe, sem vann fimm gullverðlaun í sundi á Ólympíuleikunum, er hann með svo stóran fót að hann er í heimsmetabók Guinness. Það eru samt engar reglur um hversu stóran fót sundmenn mega hafa, enda snúast afreksíþróttir um að finna framúrskarandi fólk,“ segir Viima. „En þegar kemur að trans fólki eru settar reglur til að koma í veg fyrir að það geti unnið.“

Engin þörf á sérreglum

Alþjóðsundsambandið hefur talað um að stofna opin flokk fyrir trans fólk, en hefur ekki útfært hann í smáatriðum. Viima telur að slíkur hópur sé óþarfur og ósanngjarn.

„Mér finnst þessi opni flokkur gera lítið úr afreksíþróttafólki. Það er óspennandi að skrá sig í flokk þar sem verða aldrei nógu margir þátttakendur til að skapa alvöru keppni, auk þess sem engin virðing, hefð eða saga fylgir flokknum og hann fengi aldrei sýningartíma í sjónvarpi,“ segir hán. „Þannig að mér finnst hann bara út í hött og ónaúdsýnlegur. Það ætti bara að leyfa öllum konum, þar með talið trans konum, að keppa í kvennaflokki. Ég myndi ganga svo langt að segja að svona flokkur geri lítið úr íþróttum og að fólk sem skapar svona flokk skilji ekki hvað afreksíþróttir ganga út á.“

Með því að óttast að trans konur verði sjálfkrafa betri í íþróttum er verið að smætta íþróttir niður í að snúast bara um líkamlegt atgervi. Ef þær virkuðu þannig væri óþarfi að keppa, æfa og þjálfva eða setja einhverjar reglur,“ segir Viima. „Það væri nóg að mæla fólk bara.

Þyngsti súmóglímukappinn fengi gullið og það körfuboltaíð sem væri hávaxnast að meðaltali væri best. Það er ekkert vit í því og þess vegna finnst mér þetta gera lítið úr afreksíþróttum.“

Að mínu mati eiga ekki að vera neinar sérreglur fyrir trans íþróttafólk því íþróttir snúast um svo miklu meira en líkamann, þær snúast um að lifa sem íþróttamaður á hverjum degi,“ segir Viima. „Ég vil sjá trans fólk dafna og ná árangri í íþróttum og ef það fær bara að taka þátt í gegnum einhverjar undantekningar er samkeppnin ekki jöfn, en það er réttlættingin sem er notuð fyrir þessum sérreglum.“

Vilja góða samvinnu með SSÍ

Í samtali við RÚV segir Björn Sigurðsson, formaður Sundsambands Íslands, að það sé særandi fyrir þá sem standa að ákvörðuninni að vera sakaðir um fordóma. Viima segir að gagnrýnin sé hins vegar eðlileg afleiðing af ákvörðuninni.

„Sambandið er bara að mæta afleiðingum gjörða sinna. Það voru mörg samtök sem stóðu að því að fordæma þessa ákvörðun og ef það eru engir fordómar á ferð þurfum við að sjá það,“ segir hán. „Þau geta boðið okkur að ræða málin og þurfa ekki að gera sig að fórnarlambi.“

Við teljum þessa ákvörðun hafa verið mistök, en öll gerum við mistök og það er hægt að bæta upp fyrir þau. Við ætlum ekki að gefa eftir fyrr en sambandið hefur dregið atkvæði sitt til baka. Þegar það hefur gerst viljum við endilega starfa með SSÍ. Við viljum ekki ósætti eða vera í samskiptum í gegnum fjölmiðla. Við viljum SSÍ vel en að ákvarðanir þess séu byggðar á samráði og bestu fánlegu upplýsingum,“ segir Viima. „Vonandi getum við bara hjálpast að við að gera okkar besta.“ ■

Spennandi fróðleikur og uppskriftir:

 [pagen-island](https://www.instagram.com/pagen-island)

Bakað af alúð
Náttúruleg hráefni og án rotvarnarefna

Pågen

Leyfðu sköpunargleðinni að ráða ferðinni,
Pågen brauðin henta við öll tækifæri.

Garðyrkja

SLÁTTUVÉLAVIDGERÐIR
& SMÁVÉLAVIDGERÐIR

Smávélavíðgerðir, Garðsláttuvélar, sláttuorð, sláttutraktorar, jarðvegsþjöppur, dælur, kerrusmiði, Cokart þjónusta, keðjusagir, rafstöðvar, einnig úrval af notuðum sláttuvélum. Vélverk JS S. 554 0661. www.velaverkjs.is

Húsviðhald

FLÍSALAGNIR - MÚRVERK
- FLOTUN - SANDSPARSL -
MÁLUN - TRÉVERK

Ásamt öllum almennu viðhaldi fasteigna.

Áratuga reynsla og þekking skilar fagmennsku og gæðum.

Tímavinna eða tilboð.

Strúctor byggingaþjónusta ehf.

S. 893 6994

FLÍSALAGNIR

Tek af mér að flísaleggja og flí.

Tímavinna eða tilboð.

Upplýsingar í síma: 777-2242

Getum bætt við okkur utan og innanhúss málningavinnu. runarmurari.is S. 7743800

Nudd

NUDD NUDD NUDD

Slökunarnudd í miðbæ Reykjavíkur. Lausir tímar. Sími 694 7881, Janna.

Spádómar

SPÁMÍÐILL
ER BYRJUÐ AFTUR

• SPÁI Í SPIL OG KRISTALSKÚLU
MEÐ HJÁLPAÐ HANDAN
• HEILUN

ÞÓRA FRÁ BREKKUKOTI
S. 5574391

SPÁSÍMINN 908 5666

Stjórnuþá. Tarot. Ársspá. Draumráðningar, ást og peningar. Andleg hjálp. Trúnaður.

Keypt
& Selt

Til sölu

Gítarinn ehf.

Stórhöfði 27
Sími 552 2125
www.gitarinn.is

Gítarar og hljómborð
í miklu úrvali

Verð við allra hæfi

Gæða ungnautakjöt beint frá býli. Minnst 1/8 úr skrokk. Hakk, gúllas, snitsel og steikur. www.myranaut.is s. 868 7204

Sokkarnir í Snjóhúsinu
eru sérhannaðir til
að koma í veg fyrir
hælsæri og blöðrur.

Skoðuðu úrvalið á
<http://snjohusid.is>

Til bygginga

NÝKOMID BANKIRAI
HARÐVIÐARPALLAEFNI
21X145MM VERÐ 1.950 KR
METERINN

slétt beggia megin, ofnþurrkað. Lengdir frá 2,44 upp í 5,50 metrar. Harðviður til húsbýgginga. Sjá nánar á vidur.is Vatnasklæðning 21x125mm, panill 10x85mm, útihúðir 5,4cmx210cmX80,90,100) Eurotec skrúfur, Penofin og Armstrong Clark harðviðarolíur. Uppl. hjá Magnúsi í síma 660 0230, á magnus@vidur.is og frá kl 10-14 á Öseyrarbraut 2 Hafnarfirði.

Heilsa

Heilsuvörur

Húsnæði

Geymsluhúsnæði

GEYMSLUR.IS
SÍMI 555-3464

Sérgeymslur af öllum stærðum. Allt að 20% afsláttur. www.geymslur.is

WWW.GEYMSLAEITT.IS

Sérgeymslur á mjög góðum verðum. Frá 2-17 m². S: 564-6500

Ábendingahnappinn má
finna á www.barnaheill.is

Auglýsing um skipulag
Hafnarfjarðarbær

Bæjarráð Hafnarfjarðar samþykkti á fundi sínum 1. júlí 2022 að auglýsa nýtt deiliskipulag í samræmi við 1. mgr. 43. gr. skipulagslaga.

Nýtt deiliskipulag fyrir reit 6A í
Hamranesi, Áshamar 50

Á reitnum sem var úthlutað sem þróunarreit er gert ráð fyrir byggingarreit upp á fimm hæðir fyrir fjölbýlishús með allt að 40 íbúðum. Á efri hæðum eru íbúðir en á jarðhæð hússins er gert ráð fyrir atvinnustarfsemi, verslun, þjónustu eða annarri sérhæfðri starfsemi. Gert er ráð fyrir bílakjallara ásamt bílastæðum á lóð.

Nýtt deiliskipulag fyrir reit 20B í
Hamranesi, Hringhamar 10

Á reitnum sem var úthlutað sem þróunarreit er gert ráð fyrir byggingarreit fyrir þrjú 4-6 hæða fjölbýlishús með allt að 70 íbúðum. Gert er ráð fyrir bílakjallara ásamt bílastæðum á lóð.

Tillagan er til sýnis á umhverfis- og skipulagssviði að Norðurhelli 2 og í þjónustuveri Strandgötu 6, frá 12.07. Hægt er að skoða tillögurnar á hfj.is/skipulag

Þeim sem telja sig hagsmunu eiga að gæta er gefinn kostur á að gera athugasemdir við breytingarnar og skal þeim skilað eigi síðar en 23.08 á netfangið skipulag@hafnarfjordur.is eða skriflega:

Hafnarfjarðarbær
bt. umhverfis- og skipulagssvið
Strandgötu 6
220 Hafnarfjörður

hafnarfjordur.is

Atvinnublaðið

— Mest lesna atvinnublað Íslands —

vinnvinn